Petrus de Aliaco
Super Cantica Cant.
Item
Super 7 Psalmos Poen.

Gersonis Historia
theologizata

Guillelmi Parisiens.
de Beneficio

Tractatus de pluralit.
beneficiorum

Lucifer Epla ad
Principes ecclesiae

Gerson de mundatione
cordis
De simplicitate cordis

Tractatus de laude
Caritatis et
De scientia dilectionis

Defensorium Curatorum
Contra eos qui se
privilegiatos dicunt

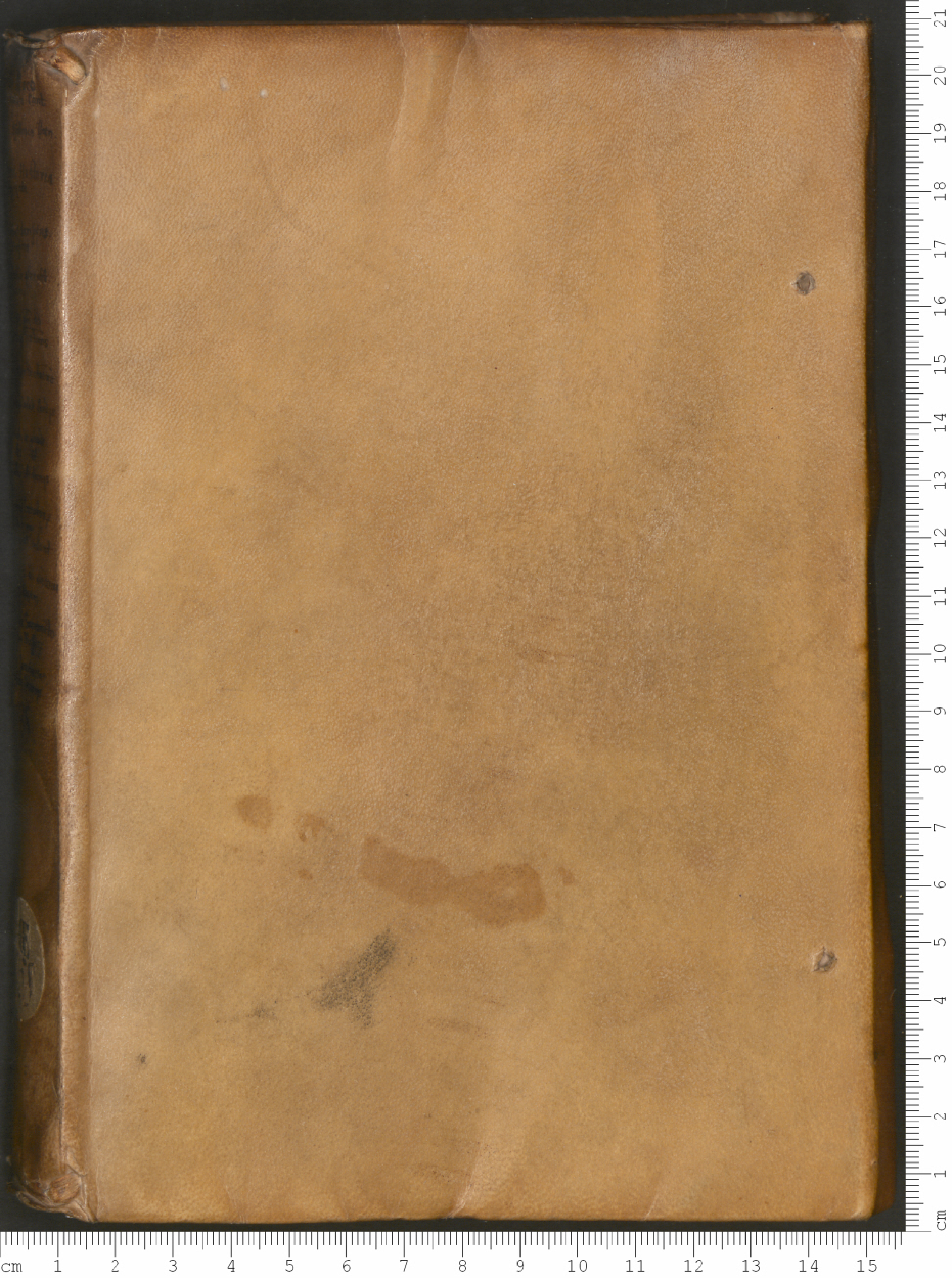
Epla Petri 2 ad Ludovicum
Francorum Regem

Tractatus de Sacramento
et Celebre Missarum

Petrus Cameracensis
expositio Canonis

35

9

Incipit prologus de laude caritatis.

Eruo christi petro .h. gustare ⁊ videre quã suauis est dñs. Cogitãti michi frater carissime quomõ dilectionem vestrã ad memoriã mei excitare possem. primum occurrit vt de ipsa vobis dilectione scriberẽ. qui nil aliud preter ipsius dilectionis munus a vobis postularẽ. Quod ergo potui feci. caritatẽ quibus volui verbis cõmendaui. quatinus dũ eius laudẽ legitis, quam ardẽter ego eã ⁊ in vobis diligo. ⁊ a vobis expecto scire valeatis. Nec irasci ipsa vestra caritas michi debet. si eius igni iam fortiter ardẽti. exiguũ verborum meorũ flatũ tepidus ipse admoneo. nõ tam vt illa magis ardeat quam vt mei erga se desiderii cognamẽ agnoscat. Legite ergo atque diligite. ⁊ quod propter dilectionẽ legitis. ad hoc legite vt diligatis. Totũ ex dilectione sit. Dilectio mittit. dilectio suscipit dilectio est quod tribuitur. dilectio quod recõpensatur.

Explicit prologus. Incipit tractatus.

am multos iã laudatores caritas habuisse cognoscitur: vt si quid ego in laudẽ dicere cepero. presũptio fortassis magis quam deuotio videatur. Quis enim sanctorũ a principio mũdi extitit: qui nõ caritatem nobis aut verbo aut facto commendauit. Caritas abel martyrem fecit. caritas abrahã de terra sua eduxit. quia et ille per caritatẽ innocẽter mortẽ pertulit: ⁊ iste per caritatẽ nathale solum libẽter deseruit. vterque per caritatẽ terra celũ cõmutauit. Caritas sola est: que ab inicio seruis dei mũdi huius illecebras fugere. voluptates calcare. carnis concupiscẽtiam cohibere. desideria frãgere. honores contẽnere. postremo vniuersa presẽtis vite blãdimẽta respuere. ipsã quoque pro desiderio vite perpetue mortẽ suadent nõ timere. Hanc vi dilectionis paulus senserat cũ dicebat. Quis nos separabit a caritate christi. Tribu

latio. an āgustia. an persecutio: an fames. an nuditas. an periculū. an gladius. Spero aūt q2 neq3 mors. neq3 vita. neq3 āgeli. neq3 pricipatus. neq3 virtutes neq3 instātia. neq3 futura neq3 fortitudo. neq3 altitudo neq3 profūdum. neq3 creatura alia poterit nos separare a caritate dei. que est in christo iesu domino nostro. Hic sponsus in canticis canticorum: sponsā de virtute dilectionis admonet dicens. pone me vt signaculum super cor tuū. pone me vt signaculū super brachium tuuz. q2 fortis est vt mors dilectio. dura sicut ifernus emulatio. Mors eteni viuētes extiguit. infernus aūt nec mortuis parcit. Dilectio aūt vt mors fortis est. q2 sicut illa sēsum carnis: sic ista affectum cōcupiscentie carnalis perimit. Dura est sicut iferus emulatio. q2 hi quos intus trahit desideriū eternoꝝ nō solū foris blanda respuere. sed ⁊ aduersa queq3 ⁊ aspera pro eo quod diligūt adipiscēdo. cogit tollerare. Consideremus quot iam martyres per tormenta ad regnū celoꝝ transierit. Qualez ergo in eis vim amoris arsisse credimus: quos propter deū nec sibi pepercisse videmus. Cōsideremus quid dimiserit. quid secuti sint. qua trāsierint. Quid dimiserit videmus. quid secuti sint nō videmus. sed credimus. qua trāsierit audiuimus. Bona ista tēporalia dimiserūt bona eterna secuti sunt. per tormēta trāsierunt. Couueniamus nūc cor nostrū: ⁊ videamus si acquiescat nobis omīa que huius mūdi sūt relinquere. nō gliam. nō honorem. nō diuitias amare. non arridere prosperis. non condelectari blandis. non cōgratulari letis. Domine imperfectum meū viderunt oculi tui. Qꝫ ab hac longe non dicam perfectione. sed perfectionis inchoatione me video. Et certe parū hoc erat amicis dei: vt pro amore eternorum ista spernerent. ista calcarent. sed abiectis his omibus alacriter ad votum currentes: nec minis terreri poterant. nec tormentis. Trahebat eos caritas. ⁊ ideo nec retrahebat cupiditas. nec terrebat aduer=

sitas. Currebant ergo: mundum post se relinquerent. deum ante se habebant. Sed interposita sunt tormenta vt interrogarentur. vel quo desiderio hunc quererent: vel qua constãtia illum despexissent. Interrogata est veritas. probata caritas. confusa iniquitas. Accedunt illi ad penas intrepidi. et quantum mentem amor intus vulnerauerat: tantum caro foris vulnera sua despiciebat. Accedunt et transeunt. atq3 morientes confessi sunt. quo viuentes desiderio cucurrerunt. O caritas quomodo illis sapiebas q̃ dulcis eis fuisti. quos tãta propter te sustinere coegisti. Quibus illos ad te vinculis traxisti quos mundo et per blandimenta retrahente. et per tormenta repellente: perdere tamen non potuisti. Cucurrerunt quia tu eos traxisti. transierunt. quia tu eos iuuisti. peruenerũt quia tu eos suscepisti. Quam inextinguibiliter in precordiis eoruz arsisti. quia nec probris nec premiis nec penis horrui potuisti. Ista quasi quedam flumina inundauerunt. Sed multa flumina et aque multe extinguere caritatem non potuerunt.

O caritas quid dicam de te. Quomodo laudabo te. Si caperem te: appreciarer te. Si scirem quanti vales: precium appenderem pro te. Sed forte excedis angustias meas: nec inuenire tuum precium potero penes me. Dabo tamen quod habeo: et totum quod habeo dabo: tota domus mee substantia pro te commutabo. Totum quod est in habitaculo corporis mei: totum quod est in habitaculo cordis mei pro te dabo. cum totum dedero: totum quasi nichilum reputabo. Omnes delectationes carnis mee: iocunditates cordis mei pro te libenter impendam. vt te solam habere. te solam possidere valeam Tu sola michi carior. tu sola vtilior. tu sola suauior. tu sola iocundior. amplus delectans. abundantius satians. tutius saluans. felicius conseruans. Aliis etiam annunciabo de te. Dic michi o cor humanũ: quid magis eligis. semper gaudere

cum hoc ſeculo. vel eſſe ſemper cum deo. Quod plus diligis
hoc potius eligis. Audi ergo vt aut corrigas dilectionem. aut
nō diferas electionem. Si mūdus iſte pulcher eſt: qualis pu-
tas eſt pulchritudo: vbi creator mundi eſt. Dilige ergo vt eli-
gas. dilige melius vt eligas ſalubrius. dilige deū: vt eligas eſ
ſe cū deo. Ergo per dilectionē eligis. Sed quo plus diligis: eo
citius peruenire cupis: ⁊ feſtinas vt apprehēdas. Ergo per di
lectionē curris. ⁊ per dilectionē apprehendis. Itē quo plus di-
ligis: eo auidius amplexaris. Ergo per dilectionē frueris. Vi
de quomō totum tibi eſt dilectio. Ipſa eſt electio. ipſa ē curſus
ipſa eſt peruentio. ipſa eſt manſio. ipſa ē beatitudo. Dilige er
go deum. elige deum. curre. apprehende. poſſide. fruere. Iam
inquis elegi. qua via curram vt perueniam. Per viaȝ dei cur
ritur ad deum. Non poſſum inquis viam inexpertam ſolus
currere. Da ſocios me aberrem. Cū his qui in via dei currunt
curre ⁊ tu viam dei. Meliores ſocios habere nō potes in via ꝙ
illos qui iam olim cucurrerunt in ea. ⁊ per longā currendi ex-
perientiam ⁊ vſū laboris. nec errare timent. nec deficere. Que
eſt ergo ais via dei. ⁊ qui ſunt currentes in ea. Recte ſunt vie
dn̄i. ⁊ iuſti ambulabunt in eis. Iuſticia ergo ē via. et iuſti ſūt
qui in via currunt. Et ne forte moueat te ꝙ ambulantes no-
mino. ⁊ iterum currētes dico. velociter ambulare ipſum ē cur
rere. Sicut ille faciebat qui dicit. Viam mandatorum tuoruȝ
cucurri. Et alibi. Beati immaculati in via: qui ambulant in
lege dn̄i. vt idem intelligas ambulare ⁊ currere. ne beatiorem
beatis ſe diceret ſi illis ambulantibus ipſe cucurriſſet. Habes
ergo viam· habes ſocios in via. habes hereditatem in patria.
habes qua pergas. cū quibus pergas. quo peruias. vbi requie
ſcas. qua pergas iuſticiam. cū quibus pergas amantes et ſe-
ctantes iuſticiam. quo peruenias. et in quo requieſcas. et auc-
torem iuſticie et fontem vite. Nulla via iuſticia rectior nulla

societas iustoꝝ melior. nulla requies deo tranquillior. perge secu rus. perge festinus vt velociter peruenias: feliciter requiescas. Cito pergere est ardēter amare. Vide ergo quomō totū bonū tuū ex caritate pēdet. per caritatē: viā eligis. per caritatē viaz curris. per caritatē ad pꝛiam peruenis. Vis scire qꝛ nō nisi per caritatē: viā iusticie eligis. Si quis (inquit dn̄s) diligit me ser mones meos seruabit. De ipso aūt sermōe alibi dicitur. Ser mo tuus vitas est. De qua iterū psalmista. Viā inquit verita tis elegi iudicia tua nō sum oblitus. Si ergo sermo dn̄i veri= tas est per illā vtiqꝫ caritatem via veritatis eligitur. per quez sermo dn̄i impletur. Ergo caritas eligit viā iusticie. Sed nū= quid sine caritate via iusticie nō eligitur: ꝛ sine caritate curriꝭ Audi idē ipsius psalmiste quod superius cōmemoꝛaui testi= moniū quo dicit. Viā mandatoꝝ tuoꝝ cucurri cū dilatasti coꝛ meū. Quid est enī coꝛ dilatatū nisi amoꝛe feruēs. coꝛ a caritate impletū. per caritatē igitur coꝛ dilatatur. Coꝛde dilatato via iusticie curritur. per caritatē itaqꝫ eligis. per caritatē curris. p caritatem appꝛehēdis ꝛ frueris. Deus inquit iohānes aposto= lus caritas est. ꝛ qui manet in caritate in deo manet: ꝛ deus in eo. Qui igitur caritatē habet: deum habet. deum possidet. in deo manet. O bona caritas per quā deum diligimus. deum eligi= mus. ad deum currimus. ad deū peruenimus. deum possidemus. Quid amplius dicam de te caritas. ducem te dixi in via dei. Et quid si te ipsam viam dei dixerim. Vtiqꝫ sic caritas tu via es. Sed non sicut alie vie tu via es. Adhuc inquit paulus aplūs Excellentioꝛē viam vobis demonstrabo. De te enī dixit. O ca= ritas. tu es nāqꝫ via superexcellēs. via supereminēs. vias di= stoꝛtas dirigēs. vias rectas ostēdens. Tu es caput viaꝝ recta rum. Omēs vie recte ad te exeūt: ꝛ in te recurrūt. Nā pꝛecepta dei vie sūt eius que omīa a te pēdent. ꝛ in te ꝯsistūt. Tu es ple nitudo iusticie. perfectio legis. cōsummatio virtutis. agnitio

veritatis. via igit̃ es o caritas. Qualis via. Superexcellẽs su
scipiẽs. dirigens. ꝛ perducẽs. Que via. Via hoĩs ad deũ. ꝛ via
dei ad hoĩes. O beata via que sola ꝯmercium nostre salutis
agnoscis. Tu deum ad hoĩem deducis. Tu hoĩem ad deũ
dirigis. Ille descendit quãdo ad nos venit. Nos ascẽdimꝰ quã
do ad illũ imus. Nec ille tamẽ nec nos nisi per te ad alterutrũ
trãsire possumus. Tu mediatrix es aduersos consiliãs. disiun
ctos socians. ꝛ tãtum dispares quodãmodo coequans. Deum
humilians. nos sublimãs. illum ad ima trahens. nos ad sum
ma erigens. Sit tamen vt nec abiecta sed pia sit eius descẽtio.
nec superba sed gloriosa sit nostra exaltatio. Magnam ergo vĩ
habes caritas. tu sola deum trahere potuisti de celo ad terras.
O ꝙ forte est vinculum tuuꝫ quo ꝛ deus ligari potuit. ꝛ homo
ligatus vincula iniquitatis dirrupit. Nescio si quid maius in
laude tua dicere possim: ꝙ vt deum de celo traheres. ꝛ hoĩem
de terra ad celum eleuares. Magna virtus tua vt per te vsqꝫ
ad hoc humiliaretur deus. ꝛ vsqꝫ ad hoc exaltaretur homo. Cõ
sidero deum ex femina natum. infantem pannis obsitum. va
gientem in cunis. suggentem vbera. Respicio postea compre
hensum. ligatum. flagellis cesum. spinis coronatum. sputis il
litum. lanceatum. clauis fixum. felle ꝛ aceto potatum. illic indi
gna. hic dira passum. ꝛ tamen cur vel illa dignaretur: vel ista
pateretur. si causam querimus aliam preter solam caritatem:
causam non inuenimus. O caritas quantum potes si tãtum
inualuisti erga deum ꝙtomagis erga homines. Si deus pro
pter hoĩem tanta pertulit. quid homo propter deum tollera
re recusabit. Sed fortassis facilius vincis deum ꝙ hominem.
citius preualere potes deo ꝙ homini. quia quo magis beatum
eo magis deo est debitum a te superari. Hoc optime tu noue
ras que vt facilius vinceres prius illum superabas. Adhuc
nos rebelles habuisti quando illum tibi obedientem de sede

paterne maiestatis vsq3 ad infirma nostre mortalitatis susci pienda descendere coegisti. Adduxisti illum vinculis tuis alliga tum adduxisti illũ sagittis tuis vulneratũ Amplius puderet hoiem tibi resistere. cũ te videret etiã in deũ triũphasse. Vulne rasti ipassibilẽ. ligasti insuperabilẽ. traxisti incõmutabilẽ. eter num fecisti mortalẽ. Hec omĩa fecisti vt dura corda nrã emolli res. ⁊ isensibiles affectus ꝯpũgeres. vt se a corpore suo resolue rent. ⁊ facilius ea sagitte tue penetrarẽt. Nec icassuz hoc fecisti Multi enĩ sic a te superati sũt. Multi iã manus tibi dederunt Multi iam in precordiis suis sagittas tuas infixas portant ⁊ altius adhuc eas infigi desiderãt. Delectabiliter enĩ ⁊ suauiter vulnerati sũt. ⁊ plagas tuas se percepisse nec dolent nec erube scunt. O caritas quãta est victoria tua. vnũ priu s vulnerasti. ⁊ per illum omnes postmodũ superasti. O caritas laudaui te q̄ptum potui. multu; cogito mecũ si quid adhuc sit quod i lau dem tuã excellentius possit dici. Nescio enĩ si forte maius sit te deũ dicere an deũ te superasse. Quod si maius est etiã hoc libẽ ter ⁊ fiducialiter de te dicã. Deus caritas est. ⁊ qui manet in ca ritate in deo manet ⁊ deus i eo. Audi homo ⁊ ne ãplius paruz reputes si caritatẽ habes. Audi quia deus caritas est. Nũquid parũ est deũ in se manẽtem habere. Tantũ est caritatẽ possidere. Deus enĩ caritas est. Hoc priuilegiũ sola caritas habet: vt deus dicatur ⁊ sit. ita vt nulli alteri hoc conuenire possit. Non enĩ dicitur deus humilitas est. aut deus patientia est. sicut di citur deus caritas est. Quia cũ omĩs virtus dei donũ sit. nulla preter solã caritatẽ hoc habet. vt non solũ donum dei sed etiaz deus dici possit. Caritas aũt ideo donũ dei est quia spũsanct⁹ a deo datur fidelib3. ideo aũt deus est q2 idẽ spũs illi a quo da tur ꝯsubstãcialis est in eadem deitate ⁊ coeternus. Reliq̃ igitur gratiaꝝ dona larg'tur deus etiã his quos reprobat. Solã aũt caritatẽ quasi se ipsũ his tãtum quos diligit in primũ seruat.

Caritas igitur est fōs propri⁹ de quo nō coīcat alienus. q: si-
cut dictū ē reliqua dona grāꝝ. hi etiā qui per vitā reprobā a deo
alieni sūt. nūnq̄ percipiūt. caritatē aūt malus habere nō po
test. sed quicūq: illā habet nō iā alienus est a deo. sed ipse i deo
⁊ deus i eo manet. Sic familiaris est deo caritas. vt ipse māsi
onē habere nolit: vbi caritas nō fuerit. Si quis inquit diligit
me sermonē meū seruabit. ⁊ pater meus diliget eū. ⁊ ad eū ve-
niemus: ⁊ māsionē apud eū faciemus. Si ergo caritas tecū ē.
venit deus ad te ⁊ manet apud te. Si tu recedis a caritate rece
dit ⁊ ipse a te. ⁊ nō ꝑmanet apud te. Si caritatē nūq̄ habuisti:
nūq̄ venit deus ad te. nec māsit apud te. Si caritatē ceptā de
seruisti: recessit deus a te. Si in caritate cepta ꝑmāsisti: deus te
cū est. ⁊ ꝑmanet apud te. Caritas oēm aīe lāguorē sanat. Ca
ritas vicioꝝ oīm radices extirpat. Caritas oīm virtutū origo
est. Caritas mentē illuīat. consciam mūdat. aīam letificat. de
um demōstrat. Aiam in qua caritas habitat. supbia nō iflat.
Inuidia nō deuastat. Ira nō dissipat. tristicia mala nō vexat.
auaricia nō excecat. gula nō iflamat. luxuria non inqnat. sēp
mūda est. sēper casta est. sēper quieta. sēper leta. sēper pacifica
sēper benigna. sēper modesta. In aduersis secura. in ꝓsperis
tēperata. mūdū ꝯtēnens. deū diligēs. oīm bona amādo: sua fa
ciēs. sua oīb: libēter ipartiēs. nō timēs iopiā. magnope expe
ctās abūdantiā. In quo caritas dei est sēper cogitat qn̄ ad deū
ꝑueniat. qn̄ mūdū reliquat. qn̄ scādala euadat. qn̄ verā pacē i-
ueniat. sēper cor sursū habet. ⁊ desideriū in supna eleuatū. Si
qn̄ ambulat. si qn̄ sedet. si qn̄ agit. si qn̄ qescit. quicquid egerit:
cor a deo non recedit. Tacens deum cogitat. loquens nil pre-
ter deum. et quod ad dei amorem pertinet: loqui desiderat.
alios ad caritatem exhortādo seipsum inflamat. caritatē omi
bus cōmendat. q̄ dulcis amor dei. q̄ amarus ⁊ q̄ impurus sit
amor huius seculi. nō solū voce: sed opere quoq: oībus demō-

strãt. Deridet huius mũdi gliam. Sollicitudinẽ arguit. ⁊ q̄ stultum sit in his que trãseunt fiduciã habere ostẽdit. Miratur cecitatẽ hoim qui hec diligũt. Miratur quomõ iam dudũ vniuersa hec trãsitoria ⁊ caduca omẽs nõ ꝯtẽnunt. Oibꝫ estimat ducẽ esse quod sibi sapit. oibus placere quod diligit. oibus manifestũ quod cognoscit. Istis iudiciis caritas se ꝓdit. et eos in quibus habitat nõ solum intrĩsecus volũtate sed ⁊ foris ꝯuersatione discernit. Hoc iã tm̃ de caritate dictũ est. et tamẽ adhuc de caritate dici potest. ⁊ tãtum dicẽdum est q̄tum dici nõ potest. Quid igit̃ o bona caritas. o cara caritas: quid dignũ dicã laudibꝫ tuis. Certe post tãta prioꝝ preconia nichil de te dicere mea paruitas p̄sumeret. si vnq̄ de te dici satis potuisset. Illabẽ igitur nobis o dulcis ⁊ suauis caritas. dilata cor nostrũ. expãde desideriũ. distẽde mẽtis nostre signũ. amplifica cordis nostri habitaculũ: vt capere possit hospitẽ ⁊ mãsorem deũ. Infundat et diffũdat te in cordibꝫ nostris per spm sctm̃ suũ redemptor noster vnicus ⁊ saluator iesus christus filius dei. vt ipse cũ patre ad nos venire dignetur. ⁊ mãsionem in nobis facere. Qui cũ eodẽ prẽ ⁊ spũsctõ viuit ⁊ regnat deus per omĩa secula sclõꝝ. ã

Explicit de laude caritatis.

N° 10

Incipit de substãtia dilectionis.

uotidianũ de dilectione sermonẽ serimus. ne forte scitillet in cordibꝫ nris ⁊ exardescat ignis flamã faciẽs aut totũ ꝯsumẽs aut purgãs totũ. Ex eo nãqꝫ totũ ẽ qd̃ bonũ ẽ. ⁊ totũ qd̃ malũ ẽ ex eo ẽ. Vn⁹ fõs dilectiõis ĩtus saliẽs. duos riuos infũdit. Alt̃ est amor mũdi cupiditas. Alter ẽ amor dei: caritas. Mediũ q̄ppe est cor hoĩs vñ fõs amoris erũpit ⁊ cũ p appetitũ ad exteriora decurrit: cupiditas dicitur. Cũ vero desideriũ suũ ad ĩtiora dirigit: caritas noiatur. Ergo duo sũt riui q̄ de fõte dilectionis emanãt. cupi

ditas:⁊ caritas:⁊ oim maloꝝ radix cupiditas.⁊ oim bonoꝝ ra
dix caritas. Ex eo igit̃ totū ē qd̾ bonū ē.⁊ totū qd̾ malū ē ex eo
est. Quicqd ergo illd̾ est magnū ē qd̾ i nobis ē.⁊ ex eo totū ē qd̾
ex nobis ē. Hoc aūt amor ē. Quid ē amor. Et q̄ntū ē amor.aut
vñ ē amor. Et s̄mo dei de amore loqtur. Nūqd hoc negociū nō
potius illoꝝ est: q̇ pudiciciā pstituere ꝯsuerūt. Ecce q̄ multi q̇
eius mysteria volētes suscipiūt. q̄ pauci q̇ ei⁹ verba i mediū p
ferre nō erubescūt. Quid igit̃ nos facim⁹. Forsitā multa i pbi
tate frōtez fractā habeam⁹.q̇ nō verecūdemur amorē iditatū
formare.quē ⁊ ipudici aliqñ nos possūt sine verecūdia in vbis
exprimē. Sz aliud ē iuestigare viciū vt eradicet̃. Aliud exhorta
ri ad viciū vbi v̄tus ⁊ veritas nō amet̃. Nos igit̃ iuestigam⁹ ⁊
q̄rimus vt sciam⁹:⁊ sciētes caueam⁹.qd̾ illi iuestigāt vt sciant
sz sciāt vt faciāt:qd illud i nobis sit.qd̾ desideria nrā sic multi
phariā diuidit.⁊ cor vnū i diuersa deduxit. Inuenim⁹ aūt hoc
aliud nō esse preter amorē q̇ cū sit motus cordis scd̾m naturā
sigularis.⁊ vnic⁹. scd̾z actionē aūt diuisus cū se iordinate mo
uet.idest ad ea q̇ nō debet cupiditas dicit̃. Cū vero ordinat⁹ ē
caritas appellat̃. Ipsū igit̃ hūc cordis motū quē amorē appel
lamus.q̄ diffinitiōe signare poterim⁹. Expedit nobis propius
ītueri cū ne lateat.aliq̄tenus ⁊ nō sciat̃. propterea qꝫ nec cauea
tur:cū malus ē nec appetat̃:aut iueniat̃ cū bon⁹ de quo ⁊ cum
malus ē tāta mala veniūt.⁊ cū bonus ē tāta bona procedūt.
Ipsū igit̃ quō diffinim⁹. Inuestigem⁹.ꝯsiderem⁹ qꝛ occultū ē
qd̾ q̄ritur.quātoqꝫ iteri⁹ collatū est:tāto magis i vtraqꝫ parte
cordi dñatur. Igit̃ videt̃ amor:⁊ amor ē delectatio cordis alic⁹
ad aliqd ꝓpt̃ aliqd Desidiū i appetēdo:⁊ i pfruēdo gaudiū per
desidiū currēs.reqescēs p gaudiū. Hic bonū ē ⁊ hic malū ē tuū
cor huānū.qꝛ nec aliūde bonū es.si bonū es nec aliūde malū es
Si malū es nisi q̄ vel male vel bene amas.qd̾ bonū est. Nā oē
qd̾ est:bonū est. sz cū id qd̾ bonū ē male amat̃:illd̾ bonū nō est.

⁊ hoc malū eſt. Igit̄ nec q̄ amat malū ē. nec qđ amat malū eſt. nec amor quo amat malū ē. Sȝ qđ male amat malū ē. ⁊ hoc oē malū eſt. Ordinate ergo caritatē ⁊ iā malū nullū ē. Magnā reȝ ꝯmēdare volum⁹. ſȝ tn̄ valen⁹ qđ volumus. Omīs deus qui nullo idiget: q2 ip̄e ſūmū ⁊ verū bonū ē.. q̄ nec de alieno accipē pōt quo creſcat. qm̄ ex ip̄o ſūt oīa. nec de ſuo amittere quo decidat: qm̄ i ip̄o mutabilit̄ ꝯſiſtūt vniuerſa. Ipſe rationalē ſp̄z creauit ſola caritate. nulla neceſſitate. vt eū ſue btitudinis participem facēt. Porro vt idē act⁹ eſſȝ tāta btitudine ꝑfrui fecit. In eo dilectionē ſpale palatū quodmō per hāc ſē. ificās ad guſtuȝ dulcedinis īterne q̄tin⁹ p ipam videlȝ dilectionē: ſue felicitatis iocūditatē ſapēt. eiq; īfatigabili deſiderio īhereret. Per dilectionem ergo copulauit ſibi de⁹ creaturā rationalē: vt ei ſēp īherēdo ip̄m quo btificāda erat bonū. ⁊ ex ip̄o quodāmō p affectum ſuggēt. ⁊ de ipſo p deſideriū biberet ⁊ i ip̄o p gaudiū poſſideret. Suge o apicula ſuge. Suge ⁊ bibe dl'coris tu īenarrabilē ſuauitatē. Immergē ⁊ replē q2 ille deficere neſcit ſi tu nō īcipias faſtidire. Adhere ergo ⁊ īhere. ſume ⁊ fruere ſi ſēpitern⁹ guſt⁹ fuerit ſēpitnaq; btitudo erit. Nō iā pudeat nos neq; pēiteat de amore feciſſe vbū. Nō peniteat vbi tāta vtilitas. Nō pudeat vbi talis honeſtas. Igit̄ p amorē ſociata ē fctōri ſuo creat̄a rōalis ſolūq; ē dilectiōis viculū qđ ligat vtroſq; ī idipſū. ⁊ tāto felicius q̄to fort⁹ ꝑpt̄ qđ etiā vt īdiuiſa ſocietas ⁊ ꝯcordia pfecta vtrobiq; hēret̄ gēiat⁹ ē nex⁹ ī caritate dei ⁊ pxi vt p caritatē dei oēs vni cohererēt. Per caritatē pxi oēs ad īuicē vnū fierēt: vt q̄de illo vno cui oēs īherebāt qſq; ī ſemetip̄o nō capēt pleni⁹ atq; pfecti⁹ p caritatē chriſti ī alt̄o poſſidēt: ⁊ bonū oim fiēt totū ſingulorꝝ. Ordinate ergo caritatē. Quid ē ordinate caritatē. Si deſideriū ē amor bn̄ currat. ſi gaudiū ē bn̄ reqeſcat. Eſt eni amor ſicut dictū ē delectatō cordis alic⁹ ad aliqđ ꝑpt̄ aliqđ. deſidiū iappetēdo ⁊ i ꝑfruēdo gaudiū. p deſidiū currēs: ⁊ reqeſcēs p gaudiū

currēs ad illud. reqescēs ī illo. Ad qđ aut ī quo. Audite si forte explicare possum⁹ quo currē debeat amor noster aut ī quo requiescere. Tria queđ sūt q̄ amari bñ aut male possūt. idest de⁹ ꝓximꝰ ⁊ mūdus. Deus supra nos ē. proxim⁹ iuxta nos. mūd⁹ sub⁹ nos. Ordinate ergo caritatē. Si currit bñ currat. Si requiescit bñ reqescat. Desideriū currit. gaudiū reqescit. propt̄ qđ gaudiū vniforme ē: q₂ sēp ī vno ē. nec vicissitudīe variari pōt. Desideriū aūt mot⁹ mutabilitatē suscipit. Et iccirco nō se cōtinet ī vno: s₃ varias spēs repñtat. Oīs nāq₃ curs⁹ aut de illo ē. aut cū illo. aut ī illo ad qđ ē. Quō ergo currē debet desideriū nr̄m. Tria sūt. de⁹. proxim⁹ ⁊ mūd⁹. Tria de⁹. duo ꝓxim⁹. et vnū mūd⁹ hēat ī cursu desiderii nr̄i ⁊ ē ī desiderio ordinata caritas. Amor nāq₃ ꝑ desideriū. ⁊ de deo ⁊ cū deo ⁊ ī deū ordinate currē pōt. De deo currit: qñ de ipso accipit: vñ eū diligit. Cum deo currit: qñ ei⁹ volūtati ī nullo ꝯdicit. In deū currit. qñ ī ip̄o reqescere appetit. Hec sūt tria q̄ ad deū ꝑtinēt. duo sunt ꝓximi post eī desideriū de ꝓxīo ⁊ cū ꝓximo currē s₃ ī ꝓximū nō pōt. de ꝓximo vt de ei⁹ salute ⁊ ꝓfectu gaudeat. Cū ꝓximo vt eū ī via dei ⁊ comitē itineris ⁊ sociū ꝑuētiōis habere cōcupiscat. S₃ in ꝓximū nō pōt vt ī hoīem spe₃ ⁊ fiduciā suā ꝯstituat. Hec sūt secūdo q̄ ad ꝓximū ꝑtinēt idest de ip̄o cū ip̄o ⁊ nō ī ip̄m. Vnū est mūdi de ipso currē nō cū ip̄o aut ī ip̄m. De mūdo eī desideriū currit qñ ī specto foris dei opꝫ ꝑ admirationē ⁊ laudē ardēti⁹ ītus ad ipsū se ꝯuertit. Cū mūdo si seꝑ mutabilitate tꝑāliu₃ siue deiiciēdo ī aduersis: siue eleuādo ī ꝓsperis: huic sc̄lo se cōformaret. In mūdū currēt: si ī ei⁹ delectatiōib₃ sēp reqescē vellet. Ordinate ergo caritatē vt ꝑ desideriū currat de deo. cū deo ī deū. De ꝓximo cū ꝓximo nō ī ꝓximū. De mūdo nec cū mūdo nec ī mūdū ⁊ ī solo deo reqescat ꝑ gaudiū. Hec ē ordinata caritas ⁊ preter ip̄am omē qđ agitur nō ordinata caritas est: sed ī ordinata cupiditas.

Explicit de substātia dilectionis

Quot vicibus et a quibus regibus capta fuerit hierusalem
ex babilonis stetit in biuio in capite duarum viarum diuinationem querens. Ad dexteram eius facta est diuinatio super hierusalem. Rex aquilonis qui est rex super omnes filios superbie stat in biuio. vt suos retineat. et eos qui a dextris ponendi sunt expugnet. vt obsidione ordinata: capiat miseram hierusalem. ponendo arietes contra portam. Summa petit liuor perflant altissima venti. hierusalem domina gentium. princeps prouinciarum. multis censetur nominibus. Inter omnes totius mundi famosissima tum propter cultum vnius dei. tum propter sanctum seculare. Dicta est Solima Luza. Bechet. Salem. Jebus. helpa. Ciuitas circumstancie. Vrbs perfecti decoris. Gaudium vniuerse terre. Item ciuitas dauid. Item ciuitas vitatis. Jn hac primus dicitur regnasse leobius.

osue vicit et interfecit zidoni sedech regem hierusalem. postea filii iuda expugnauerunt et ceperunt hierusalem. percutientesque eam in ore gladii tradiderunt incendio. Deinde habitauit iebuseus cum filiis beniamin in hierusalem roccedente tempore dauid expugnauit eam expulsis iebuseis preter ornan

esac rex egypti post tempora dauid primus hierusalem spoliauit. non vi sed sub federe pacis ingressus in dolo.

ostmodum ioas rex israel. comprehendit in bello vinctum amasiam regem hierusalem. qui timens occidi ab eo: apperuit ei hierusalem. quam ipse destruxit a porta effraym vsque ad portam anguli. spoliauit que templum ac domum regis.

asim rex syrie et phacee rex israel obsederunt hierusalem tempore achar regis iude. Sed per teglaphalassar regem assyriorum: qui interim cepit damascum: soluta est obsidio

ost mortem iosie pharao nechao ingressus hierusalem fecit tributarium sibi regem hierusalem. et imposuit terre mulctam. C. libras argenti et vnam libram auri.

abugodonosor victo rege egypti. ascendit in hierusalem et ce=

pit in ea ioachim. in itinere vero imposuit ei tributum: danielem ac tres pueros secum abducens

ecūdo ascēdit nabugodonosor in hierl'm. igressus autem sub fedē pacis: rupto ꝑmisso ioachī regem cū robustissimis occidit. regē vero extra muros proici fecit insepultum.

ercio ascēdit ⁊ obsedit hierusalē. sed ad ꝯsiliū hieremie egressus est ad eū rex cū mr̄e ac tota domo q̄ suscepit eos ⁊ spoliās domū dn̄i ac domū regis q̄si decē milia traxit ī babilonē

uarto ascēdit nabugodonosor ⁊ obsedit hierusalē cōtra sedechiā trāsgressorem iusiurādi. porro recedēs ab ea misit nabuzadan qui destruxit tēplum ac ciuitatem in circuitu.

empore artaxersis qui ochus dictus est regis persarum missus ab eo vagosus prefectus regionibꝫ trāsflumen eufratē. qui ingressus hierl'm tēplum quod nuper reparatum fuerat post reditū de captiuitate babilonica: spoliauit illud q2 iohānes sūmus sacerdos prouocatus a fratre proprio iesu nomine qui sacerdotiū ambigebat interfecit eum in templo.

ost mortem alexādri magni ptholomeus sother die sabbati sciēs ea die iudeos arma nō moturos: ascēdit ī hierusalē sub simulatione sacrificādi deo celi. vbi graue dānum iudei sustinuerūt. nā multos de iudea ⁊ garizim captiuos traxit in egyptū. quos vēditioni expōnēs a negociatoribꝫ nationum distracti sūt ⁊ dispersi. ac per hāc captiuitatē licet nō fuerit generalis diffusius dispersi sūt ī natiōes. vn̄ ī actibꝫ aplōꝝ legit᷑. Judeos ꝯuenisse ī hierl'm ex omī natiōe que sub celo est.

ntyochus epyphanes cū percussisset egyptū. in dolo ascēdit in hierl'm ⁊ pro diuisione ciuiū ad libitū fecit ī ea: ⁊ ꝑcussit multos ī hierl'm. tēplum prophanauit. ⁊ lugebat omīs. cūq3 rediisset ī egyptū ⁊ esset repulsus per nūcios romanoꝝ p⁹ bienniū rediit ī isrl'. factores ei sui appuerūt ei portas ⁊ expoliauit tēplum menelao ductore. tollēs vasa ⁊ lucernas. mensam

et vrnam auream. nec a velis abstinuit ⁊ posuit ydolum iouis olipiaci in tēplo. multaqꝫ alia mala fecit ibid. introducēs ritꝰ

ostmodū antyochus eupator obsedit hierl'm gētium ac fedus iniit cū iudeis qui apperuerūt ei portas. sed vidēs munitionē loci. trāsgressus iusiurandum: destruxit murum.

empore iohānis hircani antyochus pōthicus obsedit hierusalē quāobrē apperuit hyrcanus duos loculos de octo circūstantibus sepulcrū dauid. ⁊ dedit. ccc. talenta anthyoco vt ab obsidione recederet.

ost hec aretha rex arabū obsedit hierl'm corruptus ab hyrcano hanc obsidionem soluit scaurus dux romanorum illus est pompeius a romanis qui audiēs dissētionē fratrū aristoboli ⁊ hyrcani pro sūmo sacerdotio manu valida veniens. ⁊ aristobolo in custodia collocato: obsedit hierl'm. in qua fuit dissentio inter fautores aristoboli et hyrcani. vū ope factorꝫ hircani vrbem intrauit. et irruentes romani prophanauerunt templum equis in porticibus stabulatis. propter hoc factum semper de cetero victus est pompeius. in omnibus antea victor. quo romani reuerso anthigonus auxilio regis perthorū hirl'm expugnauit. ⁊ i foro dimicatū ē iter āthigonū ⁊ hyrcanū

ost hec herodes rome coronatus est in regem augusto et anthonio hincinde assistentibus cui venienti astitit āthigonus ⁊ per frustratorias dilationes recusauit occurrere socio vnde herodes. ⁊ socius dux romanorum obsederunt hierusalē. in capta romani seuierunt in ea renitente tamen pro viribus herode. Quid putabas iudea futurum quando calūniosis vocibus saluatorem tuum accusasti. cum subornatos testes contra eū falso produxisti. qn̄ multipliciter inocēti ac māsueto nequiter illusisti. cū dolis tuis pessimis aduocatū tuū exterminari postulasti. ⁊ auctorem salutis clamosis linguis crucifixisti. Veruntamen expectata est ad penitentiam per. xlii. annos.

post quos elapsos euidēter probasti q2 deus patiēs redditor ē.
Luisti scelerꝝ tuorꝝ supplicia. qui post mortē christi etiam disci
pulos suos persequi nō cessasti. donec p iperatores romanos
titū ⁊ vaspasianū. circūdata hierl'm vallo ⁊ vndiqꝫ coāgustate
prostrata fuit fūditus ad terrā. nec lapis super lapidē relictꝰ
ē: sicut positus fuerat. occisi sūt iudei ac venūdati ⁊ p vniuer=
sum orbē dispsi: nec ɔcessū ē eis i hierl'm regredi vsqꝫ i hodier=
nū diē que reparata fuit ab helyo adriano. Hāc helena cōstāti=
ni matr itroductis grecis populauit. replēs regnū gēte grecorꝝ

ɔcessu tpris cosdroe rex psarꝝ ⁊ hierl'm potēter ingressus
xi. milia virorꝝ i ea itfecit. zachariā pcarchā cū aliis capti
uis secū i psidē traxit lignū nrē redēptiōis asportās. eracliꝰ vo
ipator nūdū monochelita psecutꝰ cosdroe i psidē crucē ⁊ pcarchā cū captiuis victor i hierl'm reduxit. porro feruēte sarraxe
norꝝ psecutiōe. eracliꝰ crucē sctā a hierl'm ɔstātinopoli trāstu
lit: anteqꝫ secundo sub ipso caperetur.

aulo post surrexit mahumet ⁊ pseudo pphā ismahelita
rū ex hoc dilatatū regnū sarraxenorꝝ q̇ p bienniū obsede=
rūt hierl'm. ⁊ captā possederūt i suitutē redigētes christianos.

ū aūt ɔplacuit amatori christianitatis pꝰ. cccc. fere ⁊. xx.
ānos godefridꝰ dux lothorigie cū bar ōibꝫ aliorꝝ regnorꝝ
veniēs hierl'm armis spūalibꝫ pūo pugnā aggressꝰ quotidie
pcessionaliter nudis pedibꝫ pplm fideliū ciuitatē circuire ɔsti=
tuit p eccliarꝝ platos. ⁊ capta ē hierl'm. viii. pdꝰ iulii. feria vi. cū
tāta clade itfectorꝝ. vt i porticibꝫ tēpli vsqꝫ ad equorꝝ genua sā
guis occisorꝝ ascēderet. ⁊ cōstitutꝰ ē rex latinꝰ dux godefridꝰ de

ouissime coradinus dn̄s damasci destruxit buillum.
hierl'm cū populus fidelium moraretur in obsidione da
miace.

Finis

